

Kasutajate IP-aadresside süstemaatiline salvestamine ning nende nimede ja aadresside edastamine intellektuaalomandi õiguste omajale või kolmandale isikule kahju hüvitamise hagi esitamise võimaldamiseks on teatavatel tingimustel lubatud.

Intellektuaalomandi õiguste omaja teabenõue ei tohi olla kuritarvituslik ning see peab olema põhjendatud ja proportsionaalne

Äriühing Mircom International Content Management & Consulting (M.I.C.M.) Limited (edaspidi „Mircom“) esitas Ondernemingsrechtbank Antwerpenile (Antwerpeni kaubanduskohus, Belgia) internetiühenduse teenuseid pakkuva äriühingu Telenet BVBA vastu hagi teabe esitamise nõudes. Nimetatud haviga sooviti sellise otsuse tegemist, millega kohustatakse Telenetti esitama oma klientide identifitseerimisandmed IP-aadresside põhjal, mille teatav spetsialiseerunud ettevõtja on Mircomi nimel kogunud. Teleneti klientide internetiühendust on kasutatud Mircomi kataloogis olevate filmide jagamiseks partnervõrgus (*peer-to-peer*) BitTorrent-protokolli abil. Telenet vaidles Mircomi hagi vastu.

Selles kontekstis küsis eelotsusetaotluse esitanud kohus Euroopa Kohtult kõigepealt, kas kaitstud teost sisaldava digifaili segmentide jagamine selles võrgus on üldsusele edastamine liidu õiguse tähenduses. Seejärel palus ta selgitada, kas intellektuaalomandi õiguste omaja nagu Mircom, kes neid õigusi ise ei kasuta, vaid nõuab eeldatavalt rikkujatelt kahjuhüvitise sisse, võib õiguste jõustamiseks näiteks teabenõude esitamise kaudu tugineda liidu õiguses ette nähtud meetmetele, menetlustele ja õiguskaitsevahenditele. Lõpetuseks palus eelotsusetaotluse esitanud kohus Euroopa Kohtul selgitada, kas seaduslik on esiteks viis, kuidas Mircom on klientide IP-aadresse kogunud ja teiseks andmete edastamine, mida Mircom on Telenetilt palunud.

Euroopa Kohus otsustas esiteks, et digifaili segmentide üleslaadimine partnervõrku (*peer-to-peer*), nagu on kõne all käesolevas asjas, on üldsusele kättesaadavaks tegemine liidu õiguse tähenduses¹. Teiseks, intellektuaalomandi kaitse süsteem laieneb intellektuaalomandi õiguste omajale nagu Mircom, kuid eelkõige ei tohi tema teabenõue olla kuritarvituslik ning see peab olema õigustatud ja proportsionaalne². Kolmandaks, sellise võrgu kasutajate IP-aadresside süstemaatiline salvestamine ning nende nimede ja aadresside edastamine sellisele õiguste omajale või kolmandale isikule selleks, et nad saaksid esitada kahju hüvitamise nõude, on teatavatel tingimustel lubatud³.

Euroopa Kohtu hinnang

¹ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 22. mai 2001. aasta direktiivi 2001/29/EÜ autoriõiguse ja sellega kaasnevate õiguste teatavate aspektide ühtlustamise kohta infoühiskonnas (EÜT 2001, L 167, lk 10; ELT eriväljaanne 17/01, lk 230) artikli 3 lõiked 1 ja 2.

² Euroopa Parlamendi ja nõukogu 29. aprilli 2004. aasta direktiivi 2004/48/EÜ intellektuaalomandi õiguste jõustamise kohta (ELT 2004, L 157, lk 45; ELT eriväljaanne 17/02, lk 32) artikli 3 lõige 2 ja artikkel 8.

³ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 27. aprilli 2016. aasta määruse (EL) 2016/679 füüsiliste isikute kaitse kohta isikuandmete töötlemisel ja selliste andmete vaba liikumise ning direktiivi 95/46/EÜ kehtetuks tunnistamise kohta (isikuandmete kaitse üldmäärus) artikli 6 lõike 1 esimese lõigu punkt f (ELT 2016, L 119, lk 1) koostöös Euroopa Parlamendi ja nõukogu 12. juuli 2002. aasta direktiivi 2002/58/EÜ, milles käsitletakse isikuandmete töötlemist ja eraelu puutumatuse kaitset elektroonilise side sektoris (eraelu puutumatust ja elektroonilist sidet käsitlev direktiiv) (EÜT 2002, L 201, lk 37; ELT eriväljaanne 13/29, lk 514), muudetud Euroopa Parlamendi ja nõukogu 25. novembri 2009. aasta direktiiviga 2009/136/EÜ (ELT 2009, L 337, lk 11), artikli 15 lõikega 1.

Esimesena selgitas Euroopa Kohus, kes on juba teinud otsuse mõiste „üldsusele edastamine“ kohta autoriõiguste kaitse kontekstis, et kaitstud teost sisaldavate varem alla laaditud failisegmentide üleslaadimine partnervõrgu (*peer-to-peer*) kaudu on „teose üldsusele kättesaadavaks tegemine“, olgugi et need segmendid ei ole iseenesest kasutatavad ning üleslaadimine toimub automaatselt, kui kasutaja on BitTorrent-kliendi failijagamisprogrammi tarkvaraga nõustunud, andes sellisele seadistusele oma nõusoleku pärast seda, kui teda on selle omadustest nõuetekohaselt teavitatud.

Tuleb täpsustada, et asjaomase võrgu iga kasutaja suudab kergesti taastada algse faili teiste kasutajate arvutites kättesaadavatest segmentidest. Kasutaja teeb digifaili segmente alla laadides samal ajal need segmendid kättesaadavaks, et teised kasutajad saaksid neid alla laadida. Sellega seoses tõdes Euroopa Kohus, et kasutaja ei pea olema alla laadinud teatava minimaalse arvu failisegmente ning iga toiming, millega ta, olles oma tegevusest täielikult teadlik, võimaldab kaitstud teosega tutvumist, võib olla teose kättesaadavaks tegemine. Käesoleval juhul on tegemist sellise toiminguga, kuna see hõlmab määratlemata suurusega potentsiaalset sihtgruppi, eeldab küllaltki suurt arvu isikuid ning see on suunatud uuele üldsusele. Selle tõlgenduse eesmärk on säilitada õiglane tasakaal ühelt poolt intellektuaalomandi õiguste omajate huvide ja põhiõiguste ning teiselt poolt kaitstud objekti kasutajate huvide ja põhiõiguste vahel.

Teisena asus Euroopa Kohus seisukohale, et intellektuaalomandi õiguste omaja nagu Mircom, kes on saanud need õigused nõuete loovutamise tulemusel ja kes neid ei kasuta, vaid nõuab eeldatavalt rikkujatelt kahjuhüvitist, saab põhimõtteliselt tugineda liidu õiguses ette nähtud meetmetele, menetlustele ja õiguskaitsevahenditele, kui tema nõue ei ole kuritarvituslik. Euroopa Kohus täpsustas, et võimaliku kuritarvituse peab kindlaks tegema eelotsusetaotluse esitanud kohus, kes võib oma hinnangut andes näiteks kontrollida, kas õiguste omaja esitab kompromisslahendusest keeldumise korral tegelikult kohtusse hagi. Euroopa Kohus tõdes seoses sellise teabenõudega, nagu on esitanud Mircom, et seda ei saa ainuüksi seetõttu pidada vastuvõetamatuks, et see on sõnastatud kohtueelses menetluses. Siiski tuleb see teabenõue jätta rahuldamata, kui see on põhjendamata või eaproporsionaalne, mida tuleb kontrollida eelotsusetaotluse esitanud kohtul. Selle tõlgendusega soovib Euroopa Kohus tagada siseturul intellektuaalomandi kõrge kaitsetaseme.

Kolmandana otsustas Euroopa Kohus, et liidu õigusega ei ole põhimõtteliselt vastuolus ei intellektuaalomandi õiguste omaja ja kolmanda isiku poolt selle õiguste omaja nimel partnervõrgu (*peer-to-peer*) nende kasutajate IP-aadresside süstemaatiline salvestamine, kelle internetiühendust on väidetavalt kasutatud autoriõigusi rikkuvateks tegevusteks (andmete eelnev töötlemine), ega nende kasutajate nimede ja aadresside edastamine kahjuhüvitise nõudmiseks vastavate õiguste omajale või kolmandale isikule (andmete hilisem töötlemine). Siiski peavad vastavad algatused ja nõuded olema põhjendatud, proportsionaalsed ja need ei tohi olla kuritarvituslikud ning nende õiguslik alus peab olema riigisisene seadusandlik meede, millega piiratakse liidu õigusest tulenevate õiguste ja kohustuste ulatust. Euroopa Kohus täpsustas, et liidu õigus ei kohusta äriühingut nagu Telenet edastama eraõiguslikele isikutele isikuandmeid, et võimaldada esitada tsiviilkohtusse nõuet autoriõiguse rikkumisega seotud hagi. Liidu õigus lubab aga liikmesriikidel sellise kohustuse ette näha.

MÄRKUS: Eelotsusetaotlus võimaldab liikmesriikide kohtutel taotleda kohtuvaidluste lahendamisel Euroopa Kohtult liidu õiguse tõlgendamist või liidu õigusakti kehtivuse üle otsustamist. Euroopa Kohus ei lahenda riigisisest kohtuvaidlust. Kohtuasja lahendamine kooskõlas Euroopa Kohtu otsusega on liikmesriigi kohtu ülesanne. Euroopa Kohtu otsus on ühtlasi siduv ka teistele liikmesriikide kohtutele, kes lahendavad sarnast probleemi.

Ajakirjandusele mõeldud mitteametlik dokument, mis ei ole Euroopa Kohtule siduv.

Otsuse [terviktekst](#) on CURIA veebileheküljel alates selle kuulutamise päevast.

Täiendavat teavet annab Gitte Stadler, ☎ (+352) 4303 3127.

Kohtuotsuse kuulutamisest saab pildisalvestisi „[Europe by Satellite](#)“ kaudu ☎ (+32) 2 2964106.